

19/11/22

BLS Sem VI
LLB Sem - III

QP: 10012104

वेळ: २ तास

गुण: ६०

(१२ गुण)

प्रश्न क्र. १. कोणत्याही सहाची दोन वाक्यात उत्तर द्या.

१. के.सी डेविस यांची प्रशासकीय कायद्याची व्याख्या सांगा.
२. एस्टोपेल स्पष्ट करा.
३. परमादेश रिटचे स्पष्टीकरण द्या.
४. निर्णयानंतरची सुनावणी म्हणजे काय?
५. कायद्याचे राज्य हा सिद्धांत स्पष्ट करा.
६. न्यायिक पुनरावलोकन म्हणजे काय?
७. नागरी सेवेची दोन कार्ये.
८. डॉईंग एंडमिनिस्ट्रेटिफ म्हणजे काय?
९. कायदेशीर अपेक्षा संकल्पना स्पष्ट करा.
१०. हेन्री एट क्लाज काय आहे?

प्रश्न क्र. २. कोणतेही दोन वर थोडक्यात टीप लिहा

१. लोकपाल
२. माहिती अधिकार कायदा, २००५ ची ठळक वैशिष्ट्ये
३. सब डेलिगेशन
४. सार्वजनिक निगम

(१२ गुण)

प्रश्न क्र. ३. कोणत्याही दोन परिस्थितीजन्य प्रश्नाची उत्तरे लिहा

१. राज्य परिवहन मंडळाने राज्यातील मोटार वाहतुकीच्या राष्ट्रीयीकरणासाठी एक योजना प्रकाशित केली आणि हरकती मागवल्या. श्री.एक्स यांनी दाखल केलेल्या हरकती सचिवांनी स्वीकारल्या व ऐकून घेतल्या आणि नंतर मुख्यमंत्र्यांनी या योजनेला मंजूरी दिली.
अ. श्री X रिट यांचिका दाखल करू शकतात आणि कोणती योग्य रिट जारी केली जाऊ शकते? असे रिट कोणत्या आधारावर जारी केले जाऊ शकते ते स्पष्ट करा.
ब. संबंधित न्यायिक निर्णयाचा हवाला द्या आणि उक्त निर्णयामध्ये नमूद केलेले तत्व स्पष्ट करा.
२. एबीपी इंडस्ट्रीने काही कामगार एका दिवशी सुट्टी आहे असे गृहीत धरून कामावर अनुपस्थित राहिले. एबीपी इंडस्ट्रीने त्या कामगारांना गैरहजर राहिल्याने सेवेतून बडतर्फ?
अ. नियुक्त्याने केलेली कारवाई न्याय्य आहे का? कारणे सांगा आणि संबंधित न्यायालयीन निर्णयाचाही संदर्भ द्या?
ब. अनुपातिकतेचा (प्रॉपॉर्शनॅलिटी) सिद्धांत स्पष्ट करा?

(१२ गुण)

३. श्री साकेत हे पीबीसी कॉर्पोरेशनमध्ये कार्यरत असलेले अभियंता आहेत, त्यांची नियुक्ती महापालिका आयुक्तांनी केली होती. महापालिका आयुक्तांच्या अधिनस्त असलेल्या सहाय्यक महापालिका आयुक्तांनी त्यांना त्यांच्या पदावरून हटवले. श्री. साकेत यांनी अनुच्छेद ३११ चे उल्लंघन झाले म्हणून आव्हान दिले.
अ. काढणे हे अनुच्छेद ३११ अंतर्गत अधिकाराचे उल्लंघन आहे का? थोडक्यात स्पष्ट करा.
ब. डॉक्टरीन ऑफ प्लेझर हा सिद्धांत स्पष्ट करा.

12104

Page 3 of 4

19/11/22

BLS / LUB (New)

Paper / Subject Code: 66911 / Administrative Law

Sem VII

QP: 10012104

४. एअर इंडियाने असा नियम तयार केला कि एअर होस्टेस म्हणून कार्यरत असलेली व्यक्ती जर गर्भवती झाली तर तिला नोकरीवरून काढले जाईल.

अ. एअर इंडियाचे नियम भेदभाव करणारे आहेत का? संबंधित न्यायालयीन निर्णयाचा हवाला द्या.

ब. प्रत्ययोजित कायद्याची संकल्पना स्पष्ट करा

प्रश्न क्रमांक ४: कोणतेही दोनची सविस्तर उत्तरे लिहा

(२४ गुण)

1. न्यायाधिकरणाचे फायदे आणि तोटे काय आहेत. भारतीय राज्यघटनेतील अनुच्छेद ३२३ अ आणि ३२३ ब च्या घटनात्मकतेची चर्चा करा. न्यायिक निर्णयांसह तुमचे उत्तर सिद्ध करा.
2. भारतीय राज्यघटनेच्या संदर्भात न्यायालयीन निर्णयांच्या मदतीने सत्ता विभागीय सिद्धांताची चर्चा करा.
3. सर्वोच्च न्यायालयाच्या संबंधित निकालांसह नैसर्गिक न्यायाची विविध तत्वे स्पष्ट करा.
4. संबंधित केस कायद्यांसह प्रत्ययोजित कायद्यावरील न्यायालयीन नियंत्रण स्पष्ट करा.

Time: 2 Hrs

Marks: 60

Q. No.1: Answer in two sentence (Any Six)

(12 Marks)

1. Define Administrative law.
2. Define Corporation.
3. What is irrelevant consideration?
4. State any two differences between tribunal and court.
5. State the difference between delay and laches.
6. What does mean by acting under dictation?
7. State the importance of conditional legislation.
8. Define ombudsman.
9. What is bias?
10. What does mean by speaking order.

Q. No. 2: Write short notes on any two

(12 Marks)

1. Reserve Bank of India
2. Droit Administratif
3. Separation of Power
4. Rule of law

Q. No.3. Answer the situational based questions

(12 Marks)

1) Five students were guilty of gross violence against some girl students which called for immediate action as it created tension in University campus. In spite of authority trying to serve notice to the students in question it could not be served on them because they had absconded. University suspend all of them in their absence.

- a. Whether any principle of law violated here? Explain.
- b. Explain whether order against students is justified.

2) Section 144 of Criminal Procedure Code gives power to the executive to impose restriction on the freedom of speech and expression. This power was challenged before the Court.

- a. Whether freedom of speech and expression can be restricted? State the reason.
- b. On what ground such power can be exercised?

3) Anantlal approaches the High court under Article 226 of the Constitution of India and thereby complaining of violation of Arts.14 and 16, eight years after the impugned government action.

- a. Whether the law of limitation is applicable to Article 226? Explain those limitation if any.
- b. Can Court refuse to entertain such petition? Explain.

4) The Director of Enforcement, foreign exchange, by an ex-parte order imposes a fine on petitioner and directs him to pay the fine within 45 days. On failing fine, criminal prosecution initiated against him. The petitioner denied any communication of order.

- a) Is it necessary to communicate the order? Why
- b) What can be the consequences of non -communication of order.

Q. No.4: Answer any two in detail

(24 Marks)

- 1) Discuss the different reasons of growth of Administrative law.
- 2) Explain the delegated legislation? What role it plays in welfare State?
- 3) Explain the importance of *Principle of natural justice* in Administrative law.
- 4) How judiciary control the administrative action through writs.

वेळ: २ तास

गुण : ६०

प्रश्न क्र. १: दोन वाक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही सहा)

(१२ गुण)

- १) प्रशासकीय कायदा स्पष्ट करा.
- २) महामंडळ म्हणजे काय?
- ३) अप्रसंगोचित विचार म्हणजे काय?
- ४) न्यायप्राधिकरण आणि न्यायालय यातील फरक सांगा.
- ५) दिरंगाई आणि ल्याचेस मधील फरक सांगा.
- ६) आदेशाप्रमाणे काम करणे म्हणजे काय?
- ७) सशर्त कायद्याचे महत्व सांगा.
- ८) लोकपाल म्हणजे काय?
- ९) पूर्वग्रह म्हणजे काय?
- १०) सकारण आदेश म्हणजे काय?

प्रश्न क्र.२: थोडक्यात टीपा लिहा

(२० गुण)

- १) भारतीय रिसर्व बँक
- २) ड्रॉईंग ऍडमिनीस्ट्रेटिफ्फ
- ३) सत्ता विभाजनाच सिद्धांत
- ४) कायद्याचे राज्य

प्रश्न क्र.३:- परिस्थिती जन्य प्रश्नांची उत्तरे लिहा. कोणतेही दोन

(१२ गुण)

१. पाच पुरुष विद्यार्थ्यांनी काही विद्यार्थिनींविरोधात गंभीर अपकृत्यामध्ये शामिल असल्याने विद्यापीठ परिसरात तणाव निर्माण झाल्यामुळे त्वरित कारवाई करणे आवश्यक होते. अधिकाऱ्यांनी संबंधित विद्यार्थ्यांना नोटीस बजावण्याचा प्रयत्न केला परंतु त्यांना नोटीस बजावता आली नाही कारण ते फरार झाले होते. विद्यापीठाने या सर्वांना त्यांच्या अनुपस्थितीत निलंबित केले. अ. कायद्याच्या कोणत्या तत्वाचे उल्लंघन झाले आहे? स्पष्ट करा.
ब. विद्यार्थ्यांवरील आदेश न्याय्य आहे का? स्पष्ट करा.

२. फौजदारी प्रक्रिया संहितेचे कलम १४४ प्रशासनाला भाषण आणि अभिव्यक्ती स्वातंत्र्यावर निर्बंध घालण्याचा अधिकार देते. या अधिकाराला न्यायालयासमोर आव्हान देण्यात आले. अ. भाषण आणि अभिव्यक्ती स्वातंत्र्यावर अंकुश ठेवता येईल का? कारण सांगा.
ब. अशा अधिकारांचा वापर कोणत्या आधारावर केला जाऊ शकतो?

३. अनंतलाल यांनी भारतीय राज्यघटनेच्या अनुच्छेद २२६ अन्वये उच्च न्यायालयात धाव घेतली आणि त्याद्वारे अनुच्छेद १४ आणि १६ चे उल्लंघन झाल्याची तक्रार केली. सदर उल्लंघन हे आठ वर्षांपूर्वी घडले होते असे याचिकाकर्त्याचे म्हणणे आहे. अ. कालमर्यादेचा कायदा हा अनुच्छेद २२६ यास लागू होतो का? होत असल्यास कालमर्यादा सांगा.
ब. अशी याचिका स्वीकारण्यास न्यायालय नकार देऊ शकते का? स्पष्ट करा.

४. निबंधक, अंमलबजावणी विभाग, विदेशी मुद्रा यांनी एक तर्फी आदेश पारित करून याचिकाकर्त्यास दंड भरण्याचा आदेश दिला. सदर दंड हा ४५ दिवसात भरयाचा होता. तो न भरल्या मुळे त्याच्या विरुद्ध फौजदारी गुन्हा दाखल करण्यात आला. याचिका कर्त्याने सदर आदेश माहित नसल्याचे कारण पुढे केले व ते कधी ही न कळविल्याचे देखील सांगितले.

अ. आदेश कळविणे आवश्यक आहे का? का?

ब. आदेश न कळविल्यामुळे काय परिणाम होऊ शकतो?

प्रश्न क्र. ४: कोणतेही दोनची सविस्तर उत्तरे लिहा.

(२४ गुण)

- १) प्रशासकीय कायद्याच्या वाढीची करणे स्पष्ट करा.
- २) प्रत्ययोजित कायदा स्पष्ट करा. कल्याणकारी राज्यामध्ये प्रत्ययोजित कायद्याची भूमिका स्पष्ट करा.
- ३) प्रशासकीय कायद्यामध्ये नैसर्गिक न्यायिक सिद्धांताच्या महत्वाची चर्चा करा.
- ४) न्यायव्यवस्था रिटच्या माध्यमातून कश्याप्रकारे प्रशासकीय कार्य नियंत्रित करते त्याची चर्चा करा.

४. निबंधक, अंमलबजावणी विभाग, विदेशी मुद्रा यांनी एक तर्फी आदेश पारित करून याचिकाकर्त्यास दंड भरण्याचा आदेश दिला. सदर दंड हा ४५ दिवसात भरयाचा होता. तो न भरल्या मुळे त्याच्या विरुद्ध फौजदारी गुन्हा दाखल करण्यात आला. याचिका कर्त्याने सदर आदेश माहित नसल्याचे कारण पुढे केले व ते कधी ही न कळविल्याचे देखील सांगितले.

अ. आदेश कळविणे आवश्यक आहे का? का?

ब. आदेश न कळविल्यामुळे काय परिणाम होऊ शकतो?

प्रश्न क्र. ४: कोणतेही दोनची सविस्तर उत्तरे लिहा.

(२४ गुण)

१) प्रशासकीय कायद्याच्या वाढीची करणे स्पष्ट करा.

२) प्रत्ययोजित कायदा स्पष्ट करा. कल्याणकारी राज्यामध्ये प्रत्ययोजित कायद्याची भूमिका स्पष्ट करा.

३) प्रशासकीय कायद्यामध्ये नैसर्गिक न्यायिक सिद्धांताच्या महत्वाची चर्चा करा.

४) न्यायव्यवस्था रिटच्या माध्यमातून कश्याप्रकारे प्रशासकीय कार्य नियंत्रित करते त्याची चर्चा करा.

19/11/22

BLS Sem VII
LLB - II

Q.P. 10012104

Time: 2 Hrs

Marks: 60

Q.No.1: Answer in sin in two sentences

(12 Marks)

1. Definition of Administrative Law by K.C.Davis.
2. Explain the doctrine of estoppel.
3. Explain the writ of mandamus.
4. What is post decision hearing?
5. Explain the doctrine of rule of law.
6. What is Judicial Review?
7. State two function of civil service.
8. What is droit administratif?
9. Explain the concept of legitimate expectation.
10. What is Henry VIII clause?

Q.No.2: Write Short Notes on any two

(12 Marks)

1. Ombudsman
2. Salient Features of Right to Information Act, 2005
3. Sub-Delegation
4. Public Corporations

Q.No.3: Answer any two Situational Based Questions

(12 Marks)

1. A State Transport Undertaking published a scheme for nationalisation of motor transport in the State and invited objections. The objections filed by Mr. X were received and heard by the Secretary and later the scheme was approved by the Chief Minister.
 - a. Can Mr. X file a writ petition and which is the appropriate writ that can be issued? Give the grounds on which such writ can be issued.
 - b. Cite the relevant judicial decision and the explain the principle laid down in the said decision.
2. Few workers of ABP industry remained absent from duty treating a particular day as holiday. ABP employer dismissed those workers from service for remaining absent?
 - a. Is the action taking by the employer justifiable. Give reason to the answer and also cite the relevant judicial decision?
 - b. Explain the doctrine of proportionality?

19/11/22

Sem VII

QP. 10012104

3. Mr. Saket is an engineer working in PBC Corporation was appointed by the Municipal Commissioner. He was removed from his office by the Assistant Municipal Commissioner who is subordinate to the Municipal Commissioner. Mr. Saket challenged the removal as violative of Article 311.

- a. Does the removal amount to violation of right under Article 311? Explain briefly.
- b. Explain the doctrine of pleasure.

4. A regulation framed by Air India providing that services of an Air hostess could be terminated if she became pregnant.

- a. Is the regulation framed Air India discriminatory in nature? Cite the relevant judicial decision.
- b. Explain the concept of delegated legislation.

Q. No. 4: Answer any two in detail.

(24 Marks)

- 1. What are the advantages and disadvantages of tribunals. Discuss the Constitutionality of Articles 323 A and 323 B of the Indian Constitution. Substantiate your answer with judicial decisions.
- 2. Discuss the theory of separation of powers in the context of Indian Constitution with the help of judicial decisions.
- 3. Elucidate the various principles of natural justice with relevant Supreme Court judgements.
- 4. Explain the judicial control over Delegated Legislation with relevant case laws.
